

Med anledning av socialförsäkringsbalkens införande den 1 januari 2011 har redaktionella ändringar i form av nya laghänvisningar och begrepp beslutats i detta rättsliga ställningstagande (dnr 034638-2010).

Tillfälligt ändrade förhållanden för person som uppstår handikappersättning

Försäkringskassans ställningstagande

Rätten till handikappersättning behöver inte omprövas om en person under högst 6 månader har lägre merkostnader eller ett minskat hjälpbehov.

Bakgrund

Omprövning av rätten till handikappersättning ska ske när förhållanden som påverkar behovet av handikappersättning har ändrats (50 kap. 14 § socialförsäkringsbalken [SFB])

Det förekommer att hjälpbehov och merkostnader tillfälligt förändras. Det finns behov av att förtydliga när förändringen av hjälpbehovet och merkostnaderna är så tillfälligt att det inte krävs en ny bedömning av rätten till handikappersättning.

Handikappersättningen utgör en schabloniserad ersättning. Det är ingen merkostnadsersättning i den meningen att förmånens belopp exakt bestäms efter behovet i varje enskilt fall. En schabloniserad ersättning bör inte rimligen ändras med alltför korta tidsmellanrum allteftersom de individuella behoven skiftar.

Personer som vårdas på institution kortare tid än 6 månader har rätt till handikappersättning trots att hjälpbehov och merkostnader då troligtvis inte är av samma omfattning som vid vistelse i hemmet. Först om institutionsvistelsen är längre än 6 månader eller förväntas bli längre än 6 månader ändras rätten till löpande utbetalning av handikappersättning. (106 kap. 23 § SFB jämförd med 106 kap. 9 § SFB).

För personer som tillfälligt vistas utomlands kan utbetalning av handikappersättning fortsätta under 12 månader om vistelsen är inom annat EU-land och i övriga fall kan utbetalning ske under 6 månader. Detta trots att merkostnaderna sannolikt inte är av samma omfattning som vid vistelse i Sverige. (5 kap. 3, 13 och 14 §§ SFB och Europaparlamentets och rådets förordning [EG] nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen eller Rådets förordning [EEG] 1408/71 om tillämpning av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare och deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen).

Det är rimligt att ett tillfälligt minskat hjälpbehov eller tillfälligt minskade merkostnader inte heller i andra situationer leder till en omedelbar omprövning av ersättningen. Med utgångspunkt från de ovan beskrivna bestämmelserna bör ett minskat hjälpbehov eller minskade merkostnader under högst 6 månader kunna anses vara av så tillfällig natur att en omprövning av rätten till handikappersättning inte behöver göras.

Aktuella bestämmelser, rättspraxis m.m.

5 kap. 3, 13 och 14 §§, 50 kap. 4–7 §§ samt 106 kap. 9 och 23 §§ SFB

Rådets förordning (EEG) 1408/71 om tillämpning av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare och deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Stig Orustfjord

Christine Liljendahl